

Inspectie jeugdzorg
Jeugd en Gezin

> Retouradres Postbus 483 3500 AL Utrecht

Almata
T.a.v.
Postbus 43
3734 ZG DEN DOLDER

Bezoekadres:
Sint Jacobsstraat 16
3511 BS Utrecht
T 030 230 52 30
F 030 230 52 00
www.inspectiejeugdzorg.nl

Inlichtingen bij
mw. mr. M.A.H. Boelema
dhr. drs. W.R. Weltevrede

Datum 20 september 2010
Betreft verscherpt toezicht Almata, locatie Ossendrecht

Ons kenmerk
IJZ/3024106-WtL/08-31P

Bijlagen

Uw kenmerk

Geachte

Op dinsdag 14 september jl. heeft de Inspectie jeugdzorg samen met de Arbeidsinspectie de locatie van Almata in Ossendrecht bezocht. Dit gebeurde in het kader van een ongevalsonderzoek naar het steekincident van 25 juni jl. en het toezicht Biologische Agentia en Agressie & Geweld dat door de Arbeidsinspectie landelijk wordt uitgevoerd.

De Inspectie jeugdzorg vindt de bevindingen van dit toezicht zeer zorgelijk. Op verschillende aspecten voldoet Almata, locatie Ossendrecht niet aan wat de inspectie van instellingen voor gesloten jeugdzorg verwacht. Het betreft hierbij zowel de zorg als de organisatie van de zorg. De inspectie is van oordeel dat de situatie op de leefgroepen onvoldoende veilig is voor zowel de jongeren als voor het personeel. Op 16 september jl. heeft de inspectie haar zorgen in een gesprek, met u, uiteengezet.

Voor het toezicht Biologische Agentia en Agressie & Geweld zijn twee interviews gehouden met in totaal zes medewerkers. De bevindingen uit deze interviews zijn in het gesprek van 16 september jl. met u besproken. U heeft in dit gesprek aangegeven dat u de door de inspectie signaleerde knelpunten herkent.

De medewerkers hebben in de twee interviews onder andere de volgende knelpunten benoemd:

Medewerkers

- Er zijn onvoldoende groepsleiders¹ in vaste dienst om de leefgroepen verantwoord te bezetten. Er worden daarom te vaak (wisselende) uitzendkrachten als groepsleider ingezet.
- De verhouding tussen ervaren en onervaren medewerkers is scheef. Er zijn te veel nieuwe en onervaren groepsleiders.
- Er is sprake van een hoog ziekteverzuim.
- De werkdruk is hoog. Groepsleiders werken veel over en werken door in hun pauzes.

¹ Almata gebruikt de benaming 'groepsopvoeder' voor deze functiegroep.

Geen maatwerk, onvoldoende kennis en vaardigheden

- Groepsleiders hebben geen tijd en onvoldoende kennis om te werken aan de behandeldoelen van de jongeren.
- Groepsleiders hebben kennis over hun eigen mentorjongere(n), maar weinig tot geen kennis over de andere jongeren in hun groep.
- Op de leefgroepen mist een duidelijke en eenduidige structuur. Groepsleiders treden niet eenduidig op richting de jongeren. Verder stellen niet alle groepsleiders zich consequent op.
- Groepsleiders hebben onvoldoende ervaring met de nieuwe methodiek (SWIVT). Ze hebben een korte uitleg van de methodiek gehad, maar weten nog niet goed hoe ze de methodiek in de praktijk moeten toepassen.
- Geweldsincidenten worden geregistreerd, maar niet aan de groepsleiders teruggekoppeld of met de groepsleiders geëvalueerd. Overige incidenten worden niet geregistreerd.

Ons kenmerk

IJZ/3024106-WtL/08-31P

Angst van de medewerkers dat er calamiteiten zullen gebeuren

- Onder medewerkers bestaat de angst voor ongelukken vanwege de kwaliteit van de gebouwen. In de nieuwe paviljoens hebben de kamers van de jongeren muren van gips waar de jongeren gaten doorheen kunnen maken. Dit is inmiddels op een aantal kamers ook gebeurd. Ook zijn enkele muren in de afzonderingsruimte van gips. In de oude paviljoens is het voorgekomen dat de elektriciteitsdraden van de intercom op de kamers van de jongeren losgingen en dat de jongens gevaarlijke voorwerpen hadden verstopt in de kapotte luchtkokers.
- Onder medewerkers bestaat de angst dat de 'gemakkelijke' houding van de uitzendkrachten en/of onervaren medewerkers ervoor zorgt dat de jongeren agressief reageren op de groepsleiders die hen wel consequent en volgens de regels benaderen.
- Onder medewerkers bestaat de angst dat de jongeren zich bewapenen met spullen op hun kamer als ze naar hun kamer zijn gestuurd om rustig te worden.
- Onder medewerkers bestaat de angst dat er ongelukken gaan gebeuren bij het uitdelen van medicijnen, omdat de groepsleiders hier onvoldoende in getraind zijn.
- Onder medewerkers bestaat de angst voor calamiteiten in het onderwijs, omdat de samenwerking met de school nog onvoldoende is.

De inspectie heeft op basis van de informatie uit de twee interviews ernstige zorgen over de volgende punten:

- De medewerkers hebben onvoldoende kennis en vaardigheden om te anticiperen op signalen dat er iets mis zou kunnen gaan. Daardoor is weinig tot geen preventie en vroegtijdige de-escalatie mogelijk.
- De medewerkers weten op de incidenten die vervolgens ontstaan niet eenduidig te reageren. Binnen teams bestaat onvoldoende overeenstemming over hoe te handelen in voorkomende situaties. Dit zorgt voor onzekerheid onder de medewerkers en de jongeren worden er onrustig en boos door. Dit is voor zowel de jongeren als de medewerkers een onveilige situatie.

Ons kenmerk
IJZ/3024106-WtL/08-31P

- De teams zijn kwetsbaar (onder andere door onervaren personeel en de hoge werkdruk) en instabiel (onder andere door de wisselende uitzendkrachten), met medewerkers die niet op elkaar durven te rekenen. Dit betekent een groot risico voor de veiligheid op de leefgroepen.
- Binnen de teams wordt niet structureel geleerd van incidenten. De belangrijke mogelijkheid om te leren van incidenten en het handelen van de medewerkers daarbij wordt nu niet benut.
- De jongeren krijgen niet de zorg op maat die zij in de gesloten jeugdzorg behoren te krijgen. De medewerkers hebben daar noch de tijd noch voldoende kennis voor.

Tijdens het gesprek van 16 september jl. heeft u de ontwikkelingen geschetst die Almata de laatste jaren heeft doorgemaakt (onder andere de reorganisatie in 2008, de start van de gesloten jeugdzorg in 2009 en de uitbreiding van de capaciteit van de locatie Ossendrecht in maart 2010). U heeft aangegeven dat Almata, locatie Ossendrecht sinds enkele maanden bezig is om de situatie op de leefgroepen te verbeteren, onder andere door de (basis)structuur op de leefgroepen aan te pakken en door de nieuwe SWIVT-methodiek beter in de organisatie te verankeren.

De inspectie heeft aan u meegedeeld dat Almata, locatie Ossendrecht gezien bovenstaande onder verscherpt toezicht wordt geplaatst. Dit houdt voor Almata, locatie Ossendrecht het volgende in:

- De inspectie verwacht dat u **direct** maatregelen neemt om de veiligheid op de leefgroepen te verbeteren. U dient binnen 14 dagen aan de inspectie mee te delen welke directe maatregelen Almata heeft genomen.
- De inspectie verwacht binnen zes weken een plan waarin u aangeeft hoe Almata gaat zorgen dat de kwaliteit van de zorg aan de jongeren verbetert. Dit verbeterplan moet volledig, realistisch en ambitieus zijn. Dat wil zeggen dat de verbeteringen zijn gericht op de geconstateerde tekortkomingen, dat het voldoende waarborgen bevat om te kunnen slagen en dat er voldoende vaart zit in de aanpak.
- De inspectie heeft u reeds aangekondigd dat zij over ongeveer een maand bij Almata, locatie Ossendrecht onverwacht toezicht zal uitvoeren en met medewerkers zal spreken over de implementatie van de directe maatregelen.
- Tijdens het verscherpt toezicht vinden er gesprekken plaats tussen de inspectie en Almata over de voortgang van de verbeteringen. De inspectie beoordeelt na ongeveer 1 jaar of de situatie voldoende is verbeterd om het verscherpt toezicht te kunnen opheffen. Hiervoor zal de inspectie een (onverwacht) toezicht bij Almata, locatie Ossendrecht uitvoeren.
- Op de internetsite van de inspectie wordt vanaf maandag 27 september 2010 melding van het verscherpt toezicht gemaakt.

De minister voor Jeugd en Gezin zal ik in kennis stellen van mijn bevindingen door het toesturen van een afschrift van deze brief.

Ons kenmerk
IJZ/3024106-WtL/08-31P

Hoogachtend,
de plv. Hoofdinspecteur van de Inspectie jeugdzorg,

vo

mw. mr. I. Albers

cc:

- Programmaministerie voor Jeugd en Gezin